*Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.*

**ROK XI.** **NR. 11.**

# DZIENNIK URZĘDOWY

## KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

**WILNO, dnia 1 Listopada 1934 r.**

TREŚĆ:



CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

# ODEZWA
## Kuratora Okręgu Szkolnego

do

Ogółu Nauczycielstwa
w Okręgu Szkolnym Wileńskim.

Zeszłoroczna akcja Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, w której bezsprzecznie najważniejszą rolę odegrało Nauczycielstwo wszelkich kategoryj szkół, dała już widoczne rezultaty. Pierwsze lody obojętności ogółu zostały przełamane, a poczynania Towarzystwa spotykają się już dzisiaj z wyraźną i czynną życzliwością społeczeństwa. Osiągnięta w pierwszym roku pracy organizacyjnej T-wa w naszym Okręgu Szkolnym liczba 20000 członków, zrzeszonych w tysiącu zgórą Kół, uzyskana ze składek tych członków i imprez suma 100,000 zł., a przedewszystkiem zbudowanie przy pomocy Towarzystwa około dwustu nowych izb szkolnych stwierdzają żywotność i potrzebę istnienia Towarzystwa.

Początek roku szkolnego to okres wzmacniania komórek organizacyjnych T-wa i nasilania ich pracy. Od właściwego wyzyskania pierwszych miesięcy roku szkolnego zależy w dużym stopniu rezultat całorocznej pracy, to też zwracam się z gorącym apelem do Nauczycielstwa wszystkich szkół, by podobnie, jak w roku ubiegłym, ujęło w swe ręce inicjatywę w pracach tak bliskiej najżywotniejszym interesom szkoły Organizacji i z wypróbowaną energją rozpoczęło dalszą rozbudowę Kół Towarzystwa, gromadzenie dlań funduszów i mobilizację woli zbiorowej do budowania dalszych setek nowych izb szkolnych.

Kurator Okręgu Szkolnego:
*(—) K. Szelągowski.*

97.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa

Dnia 23 października 1934 r.

Nr. I. Pol. 4141/44.

**„Święto Niepodległości”— 11 listopada.**

W związku ze zbliżającą się rocznicą odzyskania niepodległości, polecam — wzorem lat ubiegłych — zorganizowanie w dniu 11.XI b. r. we wszystkich szkołach wszelkiego typu uroczystych obchodów, o treści należycie pod względem wychowawczym i uczuciowym pogłębionej.

Zarazem zarządzam, aby wyjątkowo w tym roku dzień 3 listopada — ze względu na poprzedzające go 2 dni wolne i niedzielę 4 listopada — był również wolny od zajęć szkolnych, przyczem dożywianie, prowadzone przez poszczególne szkoły — nie powinno w dniu tym doznać przerwy.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *W. Jędrzejewicz.*

98.

MINISTER

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa

# OKÓLNIK Nr. 72

z dnia 29 maja 1934 r. (I. WF-2042/34)

**w sprawie udziału młodzieży szkolnej w uroczystościach publicznych, rewjach, pochodach i t. p.**

Młodzież szkolna jest w ostatnich czasach szczególnie często pociągana do udziału w najrozmaitszych uroczystościach, pochodach i rewjach, do usług i występów w celu uświetnienia wszelkiego rodzaju pokazów, tworzenia szpalerów, utrzymywania porządku i t. p.

Odbywa się to jednokrotnie w godzinach lekcyjnych, co jest niedopuszczalne a nadto ze szkodą dla zdrowia młodzieży; naraża się ją bowiem na duże wysiłki i zmęczenie, a niekiedy nawet przez przeciąganie uroczystości i pokazów do późnej nocy, zabiera się jej tak konieczny spoczynek nocny. Zajmowanie młodzieży kilku po kolei następujących świąt i niedziel uniemożliwia wykonanie programu wychowawczego szkoły, odbycie wycieczek naukowych, turystycznych, ćwiczeń harcerskich lub przysposobienia wojskowego.

Szczególnie niepokojącym objawem były w b. r. związane z udziałem młodzieży w uroczystościach publicznych wypadki omdleń, udarów i porażeń słonecznych. Wskazują one na nadmierne szafowanie siłami młodego pokolenia, którego wartość biologiczna z najrozmaitszych przyczyn i względów jest znacznie osłabiona.

Mając na uwadze konieczność przeciwdziałania niepożądanym objawom przemęczania młodzieży w związku z udziałem jej w uroczystościach i wystąpieniach publicznych, polecam:

a) zabronić organizowania udziału młodzieży szkolnej w uroczystościach, odbywających się w niekorzystnych warunkach atmosferycznych (upał, zimno, słota). Przypominam zwłaszcza w tym względzie postanowienie punktu 3 okólnika Nr. 74 z dnia 20

maja 1932 r. (Nr. I. WF-2214/32) w sprawie ochraniania młodzieży od szkodliwych następstw upałów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 3 z r. 1932 poz. 30)*);

b) ograniczyć uczestnictwo młodzieży szkolnej w obchodach publicznych, w których udział młodzieży ma znaczenie raczej dekoracyjne niż pedagogiczne;

c) nie dopuszczać do zbyt częstych i masowych zbiórek, w czasie których młodzież narażona jest na długie, nieraz dwu i trzygodzinne stanie i czekanie w szeregach, doprowadzające do wyczerpania fizycznego i zobojętnienia moralnego dla samej uroczystości;

d) zakazać udziału młodzieży w zbiórkach i pochodach wieczornych, niezwiązanych z pracami szkoły;

e) wyłączyć z programów uroczystości udział dziatwy szkół powszechnych poniżej lat dziesięciu w długich, nieraz kilkukilometrowych pochodach i defiladach;

f) ograniczyć wystąpienia pocztów sztandarowych, w czasie zaś wystąpień nie narażać ich na długie stanie w postawie bacznej.

Przedstawiciele władz szkolnych, zasiadający w komitetach obywatelskich, organizujących uroczystości i obchody, winni z powołaniem się na niniejszy okólnik przeciwstawiać się wszelkim projektom niewłaściwego i nieodpowiedniego wykorzystywania młodzieży.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

*(—) W. Jędrzejewicz.*

---

*) Dz. Urz. K. O. S. Wil. Nr. Nr. 6 z 1932 r. poz. 65.

## 99.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

—

Warszawa.

## OKÓLNIK Nr. 36

z dnia 13 marca 1934 r. (II S-2169/34)

**w sprawie nauk rekolekcyjnych dla młodzieży szkolnej.**

Na zapytanie jednego z Kuratorjów w sprawie powyższej, wyjaśniam co następuje:

Ponieważ rekolekcje są praktyką religijną młodzieży szkolnej katolickiej, należącą do całości nauczania i wychowania religijnego w myśl postanowień rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 grudnia 1926 r. o nauce szkolnej religji katolickiej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 25 ex 1927 r.), przeto do wygłaszania nauk rekolekcyjnych dla młodzieży szkolnej obowiązany jest zasadniczo katecheta danej szkoły, który zna powierzoną sobie młodzież i potrafi oddziałać na nią w sposób odpowiedni pod względem moralnym i wychowawczym.

Gdyby z ważnych powodów katecheta szkoły nie mógł osobiście przeprowadzić nauk rekolekcyjnych, wówczas może być w tym celu powołany wskazany przez niego zastępca, jednakże tylko za zgodą dyrektora szkoły, o ile chodzi o szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe, względnie Inspektora Szkolnego, jeżeli chodzi o szkoły powszechne. W każdym jednak wypadku za przeprowadzenie nauk rekolekcyjnych jest odpowiedzialny katecheta danej szkoły.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *W. Jędrzejewicz.*

100.

# OKÓLNIK

## Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 22 października 1934 r. Nr. O-23992/34

## do PP. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

**w sprawie występowania chórów szkolnych i szkolnych zespołów orkiestralnych w imprezach pozaszkolnych.**

Na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 23 maja 1934 r. Nr. II. P-161/34 powiadamiam, ponieważ zdarza się często, iż różne Towarzystwa i organizacje pozaszkolne zwracają się bądź do Inspektoratów Szkolnych, bądź też do Dyrekcyj i Kierownictw szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących lub zawodowych z prośbą o udzielenie zezwolenia na występy chórów szkolnych i szkolnych zespołów orkiestralnych w różnych imprezach, urządzanych przez te Towarzystwa i organizacje na terenie pozaszkolnym i dla celów nie mających często nic wspólnego ze szkołą, zaznaczam, iż nie uważam za wskazane ze względu na dobro młodzieży i na normalny tok nauki szkolnej, udzielanie zezwoleń na publiczne występy młodzieży szkolnej w imprezach towarzystw i organizacyj pozaszkolnych. Należy zatem prośby Towarzystw i organizacyj w tej sprawie załatwiać odmownie z powołaniem się na niniejszy okólnik.

W miejscowościach, gdzie niema chórów pozaszkolnych ani pozaszkolnych zespołów orkiestralnych, które mogłyby uświetnić swojemi produkcjami uroczystość państwową w danej miejscowości, mogą P. P. Inspektorzy Szkolni, Dyrektorzy względnie Kierownicy szkół udzielić zezwolenia na występ chóru, względnie orkiestry szkolnej, z zastrzeżeniem jednak, że uroczystość rozpocznie się i skończy tak, by młodzież w przepisanej porze wieczornej mogła znaleźć się w swoich domach. O udzielonem zezwoleniu należy zawiadomić Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Zezwoleń tych należy udzielać w wypadkach istotnie wymagających pomocy ze strony szkół, chóry szkolne bowiem i szkolne zespoły orkiestralne znajdują dość sposobności do wykazania swej sprawności i kultywowania śpiewu i muzyki przed rodzicami i miejscowem społeczeń-

stwem w czasie uroczystości ściśle szkolnych, odbywających się na terenie szkoły z okazji świąt państwowych, czy przy innych okolicznościach.

Kurator Okręgu Szkolnego:

*(—) K. Szelągowski.*

---

**101.**

# OKÓLNIK

## Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 20 października 1934 r. Nr. O. 23634/34

## do P. P. Dyrektorów, Inspektorów Szkolnych i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

**w sprawie urządzania imprez w szkole.**

Na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 19 maja 1934 r. Nr. II S. 1835/34 zarządzam co następuje:

zdarzają się niejednokrotnie wypadki, że różne instytucje zwracają się do szkół z propozycjami wzięcia przez młodzież udziału w różnych imprezach przez nie urządzanych bez uprzedniego uzyskania na to zezwolenia ze strony władz szkolnych — z uwagi na to, że wciąganie młodzieży szkolnej do jakiejkolwiek akcji niezwiązanej ściśle z życiem i programem szkoły jest niepożądane, wszelkie tego rodzaju akcje mogą być przedsiębrane na terenie szkoły jedynie za zezwoleniem Kuratorjum O. S.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

---

## 102.

## Zarządzenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej z dn. 22 sierpnia 1934 r. w sprawie skupu i zastawu obligacyj Pożyczki Narodowej w wypadkach losowych.

Na zasadzie § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25.5.1934 r. (Dz. U.R.P. Nr. 47 poz. 416) o wydawaniu obligacyj 6% Pożyczki wewnętrznej oraz zasadach ich obrotu i w związku z p. 1 lit. 7 obwieszczenia mego z dn. 8 sierpnia 1934 r. o przelewach obligacyj Pożyczki Narodowej — podaję do wiadomości, że skup lub zastaw obligacyj Pożyczki Narodowej zostanie umożliwiony subskrybentom:

a) w wypadkach całkowitej utraty przez nich środków egzystencji,
b) w razie zniszczenia ich majątku na skutek klęsk żywiołowych,
c) w ciężkich wypadkach losowych.

Zezwolenia udzielane będą na podstawie umotywowanyah podań, skierowanych do mnie, przyczem w podaniach należy wymienić numery i odcinki obligacyj Pożyczki Narodowej, przeznaczonych do sprzedaży lub zastawu oraz wyraźnie wskazać, czy petent stara się o skup czy zastaw obligacyj.

Zgodność w przytoczonych w podaniu motywów z faktycznem stanem rzeczy powinna być stwierdzona:

1. w podaniach pracowników państwowych, samorządowych, przedsiębiorstw państwowych i samorządowych—przez ich władze służbowe,
2. w podaniach rzemieślników—przez Izby Rzemieślnicze,
3. " przemysłowców i kupców — przez Izby Handlowo-Przemysłowe,
4. w podaniach rolników — przez Izby Rolnicze, ewent. przez urzędy gminne,
5. w podaniach właścicieli nieruchomości — przez Polski Związek Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce,
6. w podaniach lekarzy—przez Izbę Lekarską,
7. " adwokatów—przez Radę Adwokacką,
8. " notarjuszy i pisarzy hipotecznych — przez Związek Notarjuszy i Pisarzy Hipotecznych,
9. w podaniach architektów—przez Związek Stowarzyszeń Architektów Polskich,

10. w podaniach pracowników umysłowych prywatnych — przez Rady Okręgowe Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych,

11. w podaniach pracowników fizycznych bezrobotnych — przez Urzędy Pośrednictwa Pracy.

Do stwierdzania motywów podań we wszystkich wyliczonych wypadkach jak i w wypadkach niewymienionych, powołane są również lokalne władze administracyjne. Petent więc może w celu otrzymania stwierdzenia zgodności motywów z faktycznym stanem rzeczy odnieść się po opinję albo do wymienionych związków i instytucyj albo do lokalnych władz administracyjnych.

W razie przychylnego załatwienia podania petent otrzyma ode mnie zawiadomienie dokąd winien się udać w celu dokonania sprzedaży lub zastawu obligacyj Pożyczki Narodowej. Skup obligacyj odbywać się będzie po kursie 96 za zł. 100,— im. wart. plus kupon bieżący — zastaw obligacyj po kursie 60 za zł. 100,— im. wart.

Komisarz Generalny
Pożyczki Narodowej:

(—) *Minkowski.*

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w Wilnie
Dnia 12 września 1934 r.
Nr. O. R. 37038/34.

W sprawie skupu i zastawu obligacyj Pożyczki Narodowej w wypadkach losowych.

Podaję do wiadomości zarządzenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej z dnia 22 sierpnia 1934 r. w sprawie skupu i zastawu obligacyj Pożyczki Narodowej.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

## 103.

# KOMUNIKATY.

## Konferencja dyrektorów średnich szkół ogólnokształcących w Wilnie.

Celem nawiązania bliższego kontaktu z Dyrektorami (Przełożonemi) szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli oraz uzgodnienia metod pracy Kuratorjum O.S.Wil. zorganizowało w pierwszej połowie października r. b. dwudniowe konferencje Dyrektorów w Grodnie, Wilnie i Baranowiczach.

Konferencje te odbyły się w następujących terminach: 5 i 6 października w Grodnie, 8 i 9 października w Wilnie, 12 i 13 października w Baranowiczach. W Grodnie zebrali się Dyrektorzy z Grodna, Augustowa, Suwałk, Sejn i Szczuczyna, w Baranowiczach — z Baranowicz, Nowogródka, Wołkowyska, Świsłoczy, Słonima, Nieświeża i Stołpców, w Wilnie z pozostałych miejscowości.

Program konferencyj był we wszystkich wymienionych miejscowościach jednakowy, a mianowicie: oba przedpołudnia były wypełnione wspólnem wizytowaniem i omawianiem lekcyj, przyczem dyrektorzy w Wilnie podzieleni zostali na 3 grupy; popołudniu pierwszego dnia odbył się referat dyskusyjny p. t. „Dyrektor jako kierownik pracy dydaktycznej" oraz miało miejsce omówienie sprawy przysposobienia wojskowego w szkołach (z udziałem przedstawicieli władz wojskowych); drugie popołudnie poświęcone było omówieniu ważniejszych spraw organizacyjno-administracyjnych.

Referaty wygłosili: w Grodnie p. Przełożona J. Niedźwiecka, w Wilnie p. Dyr. Z. Żerebecki, w Baranowiczach p. Dyr. J. Rybicki.

Konferencje w Grodnie i Wilnie odbyły się pod przewodnictwem Pana Kuratora Okręgu Szkolnego K. Szelągowskiego, konferencję w Baranowiczach prowadził Naczelnik Wydziału p. W. Głuchowski, udział brali wizytatorzy szkół.

## Zjazd Inspektorów Szkolnych, Podinspektorów i Instruktorów oświaty pozaszkolnej z okręgu szkolnego.

W dn. 2 i 3 października r. b. odbył się pod przewodnictwem Pana Kuratora Okręgu Szkolnego, Kazimierza Szelągowskiego, w sali konferencyjnej Kuratorjum O. S. zjazd Inspektorów Szkolnych, Podinspektorów oraz Instruktorów oświaty pozaszkolnej.

Porządek obrad obejmował:

1. Szczegółowe sprawozdania Inspektorów Szkolnych z organizacji szkół na rok 1934/35 w obwodach: Grodno, Oszmiana i Wołożyn.
2. Krótkie uwagi Inspektorów Szkolnych o stanie organizacji szkół w pozostałych obwodach szkolnych.
3. Zalecenia odnośnie do sposobu wykonania zestawień z organizacji szkół w obwodach na rok 1934/35.
4. Rozwinięcie poszczególnych zagadnień rocznego planu pracy w zakresie szkolnictwa powszechnego, przez Naczelnika Wydziału Szkół Powszechnych i Wizytatorów Szkół.
5. Dyskusja o poszczególnych planach pracy.
6. Roczny plan pracy oświaty pozaszkolnej w okręgu.
7. Czynności Instruktorów o. p. w pracy szkolnej.
8. Dyskusja.
9. Oświata pozaszkolna w powiatach: brasławskim, święciańskim, wileńsko-trockim, lidzkim, grodzieńskim i suwalskim.

---

## Konferencja w sprawie oświaty pozaszkolnej.

W dniach 19 i 20 października r. b. odbyła się w Kuratorjum O.S. Wil. konferencja w sprawie oświaty pozaszkolnej, w której oprócz instruktorów oświaty pozaszkolnej i przedstawicieli szkół rolniczych z terenu Okręgu Szkolnego wzięli udział przedstawiciele Urzędów Wojewódzkich i Izb Rolniczych z Wilna, Nowogródka i Białegostoku, przedstawiciel Związku Nauczycielstwa Polskiego, wreszcie przedstawiciele organizacyj młodzieżowych: Związku Strzeleckiego, Związku Młodzieży Ludowej, Związku Młodzieży Wiejskiej z terenu powyższych trzech województw.

Na konferencji przewodniczył Pan Kurator Okręgu Szkolnego, Kazimierz Szelągowski, a w jego zastępstwie p. Dracz, kierownik Oddziału Oświaty Pozaszkolnej. Na konferencji obecni byli: przedstawiciel Ministerstwa W. R. i O. P., Naczelnicy Wydziałów Kuratorjum O. S. Wil. i wizytatorzy szkół.

W programie konferencji uwzględniono, obok sprawozdań z pracy w r. 1933/34 i planów pracy na rok 1934/35, szereg zasadniczych dla dalszego rozwoju oświaty pozaszkolnej zagadnień. Na plan pierwszy wysunęło się *zagadnienie pracy społeczno-gospodarczej wiążącej się obecnie ściśle z oświatą pozaszkolną i sprawa kształcenia przodowników wsi.* Referaty w tej sprawie wygłosili: inż. Kochanowski, instr. o. p. w Nieświeżu, inż. Wysłouch, dyr. szkoły roln. w Opsie, p. Zasada, dyr. szkoły roln. w Grzybowie i p. Dracz.

Ustalono, że oświata pozaszkolna dopiero w połączeniu z oświatą rolniczą, spółdzielczością i przysposobieniem samorządowem daje całokształt społecznego oddziaływania na środowisko. Z całą tą pracą musi się ściśle wiązać praca wychowawcza w kierunku obywatelsko państwowym; to też praca gospodarcza bez tego kierunku wychowawczego chybia celu. Osiągnięte wyniki pracy społecznej będą trwałe, jeśli działacze społeczni współpracować będą z przodownikami wsi.

Drugiem zagadnieniem była *sprawa współdziałania władz szkolnych ze samorządem i organizacjami społecznemi.* Sprawę samorządu referował Dr. L. Bar, a sprawę współdziałania władz szkolnych z temi dwoma czynnikami p. Dracz.

Stwierdzono konieczność usprawnienia działalności Komisyj oświaty pozaszkolnej—wojewódzkich, powiatowych i gminnych, nie zachodzi potrzeba tworzenia specjalnych Komisyj gminnych dla spraw o. p., ale przez kooptację rozszerzyć można gminne Komisje oświatowe, które obejmią również sprawy o. p. W prezydjach Komisyj powiatowych obok przewodniczącego — starosty, zastępcy przewodniczącego — inspektora szkolnego i sekretarza—instruktora o. p. winien być przedstawiciel nauczycielstwa. Praca społeczna nauczyciela, poza pracą wykonywaną przez niego w związku ze ścisłym kontaktem szkoły ze środowiskiem, jest jego dobrowolnem świadczeniem obywatelskiem. Żadna z organizacyj społecznych nie jest uprawniona do wywierania na nauczyciela presji w związku z jego dobrowolną pracą społeczną. Władze szkolne i instruktorzy o. p. utrzymują współpracę z wszystkiemi organizacjami społecznemi, które realizują program zgodny ideowo z programem Rządu. Stwierdzono, że szereg Samorządów powiatowych i gminnych nie doce-

nia oświaty pozaszkolnej, widoczne to jest z faktu, że niektóre z nich skreśliły zupełnie sumy na oświatę pozaszkolną.

Trzeciem zagadnieniem była *sprawa kursów doświadczalnych w zakresie kształcenia młodocianych w związku z nową ustawą o ustroju szkolnictwa.* Sprawę tę referował p. Kordowicz, instr. o. p. Sprawa powyższa napotyka na trudności w realizacji w związku ze stanem gospodarczym Państwa. Jest ona jednak sprawą szczególnej wagi. Młodzież po 14 roku życia do czasu wejścia do organizacji młodzieżowej, zatem do 17, a nawet do 18-tego roku życia pozostaje bez opieki wychowawczej, co niszczy dorobek szkoły. Władze szkolne prowadzić będą w dalszym ciągu prace doświadczalne, jak również podejmą akcję tworzenia Kół absolwentów szkoły powszechnej.

Ostatniem zagadnieniem była *sprawa pracy świetlicowej*, którą referował p. Pikulski, instr. o. p. w Baranowiczach. Świetlice są ośrodkiem życia kulturalnego środowiska. Koncentrują one planowo wszelkie formy pracy kulturalno - oświatowej i społeczno - gospodarczej. Na ich terenie ma miejsce inicjowanie wszelkich prac społecznych, aktualnych dla środowiska. Stwarzają one szczególnie sprzyjające warunki dla wychowania obywatelsko-państwowego.

W ten sposób konferencja, zorganizowana przez Kuratorjum O. S. Wil., dała odpowiedź na cały szereg wątpliwości związanych z oświatą pozaszkolną, dała wytyczne dla dalszej pracy, ustaliła platformę współdziałania władz szkolnych, samorządu i organizacyj społecznych.

Szczegółowe materjały konferencji zostaną opracowane i wydane drukiem.

---

## Z życia ognisk metodycznych w Wilnie.

Ognisko metodyczne języka polskiego przy państw. gimn. im. A. Mickiewicza w Wilnie—Dominikańska 3—jest czynne we czwartki, piątki, soboty od godziny 9 do 13.

Ognisko metodyczne fizyki przy państw. gimn. im. A. Mickiewicza w Wilnie—Dominikańska 3 — jest czynne we środy, czwartki, soboty od godziny 9 do 13. Bibljoteka otwarta we środy i soboty w godzinach 13—13.30.

Ognisko metodyczne języków nowożytnych przy państw. gimn. im. Kr. Z. Augusta w Wilnie — M. Pohulanka 7 — jest czynne we czwartki,

piątki, soboty od godziny 9 do 13. Bibljoteka otwarta we środy i piątki od godz. 13 do 13.30.

Ognisko metodyczne matematyki przy państw. gimn. im. Króla Z. Augusta w Wilnie—M. Pohulanka 7—jest czynne w poniedziałki, wtorki, soboty od godziny 9 do 13. Bibljoteka otwarta w poniedziałki od 13 do 13.30 i w piątki od 17—18.

Ognisko metodyczne przyrodoznawstwa przy państw. gimn. im. Kr. Z. Augusta w Wilnie — M. Pohulanka 7 — jest czynne w poniedziałki, wtorki, środy od godziny 9 do 13. Bibljoteka otwarta w te same dni od 13 do 13.30.

---

## Rozpoczęcie roku szkolnego w Ludowych Szkołach Rolniczych.

W dniu 5 listopada rozpoczyna się rok szkolny w $1^1/_2$ rocznej Sejmikowej Męskiej Szkole Rolniczej w Kuszelewie pocz. Kuszelewo pow. Nowogródzki.

W dniu 15 listopada rozpoczyna się rok szkolny w szkołach rolniczych 11 miesięcznych *żeńskich:*

1. Państwowej w Antowilu pocz. Wilno pow. Wileńsko-Trocki,
2. „ w Bereźnie pocz. Mir pow. Stołpce,
3. „ w Różance pocz. Różanka Pacowska pow. Szczuczyński,
4. Sejmikowej w Kukowie pocz. i pow. Suwałki,
5. „ w Święcianach.

W dniu 15 stycznia rozpoczyna się rok szkolny w szkołach rolniczych 11 miesięcznych *męskich:*

1. Państwowej w Grzybowie pocz. i pow. Słonim,
2. „ w Łuczaju pocz. Łuczaj pow. Postawski,
3. Sejmikowej w Berdówce pocz. i pow. Lida,
4. „ w Bukiszkach pocz. i pow. Wilno,
5. „ w Antonowie pocz. Boruny pow. Oszmiański,
6. „ w Łazdunach pocz. Juraciszki pow. Wołożyński,
7. „ w Opsie pocz. Opsa pow. Brasławski.

Ludowe szkoły rolnicze mają na celu przygotowanie zawodowe samodzielnych gospodarzy rolnych i gospodyń wiejskich oraz świadomych swoich obowiązków obywateli kraju.

Najodpowiedniejszym materjałem na uczniów ludowych szkół rolniczych jest młodzież mająca warunki przyszłej samodzielnej pracy na własnym warsztacie rolnym odpowiedniej wielkości t. j. conajmniej 5 ha ziemi. Pożądanem jest, żeby kandydaci do szkół rolniczych wyróżniali się uzdolnieniem i zamiłowaniem do pracy na roli oraz zainteretowaniami społecznemi. Wymagany jest odpowiedni rozwój fizyczny i przygotowanie ogólnokształcące w zakresie conajmniej 4 oddziałów szkoły powszechnej. Wiek wymagany od kandydatów do szkół męskich 17 do 24 lat, w szkołach żeńskich 16 do 24.

Bliższych szczegółów dotyczących programu nauczania, warunków przyjęcia i stypendjów udzielają kierownictwa odnośnych szkół.

---

## Alkoholizm i jego zwalczanie.

Z inicjatywy Ministerstwa Opieki Społecznej (Dep. Służby Zdrowia) Państwowa Szkoła Higjeny w porozumieniu z Towarzystwem „Trzeźwość" organizuje w dniach 27 listopada—7 grudnia b. r. IX kurs p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie".

Program kursu obejmuje następujące zagadnienia: rola i znaczenie napojów alkoholowych w gospodarstwie narodowem, wpływ alkoholu na organizm ludzki, na charakter, na stosunki społeczne i zdrowotność publiczną, systemy walki z alkoholizmem oraz zagadnienie alkoholizmu na terenie międzynarodowym.

Wykłady odbywać się będą codziennie od godz. 17 do 21 wieczorem w gmachu Państwowej Szkoły Higjeny. Kurs jest bezpłatny, wpisowe wynosi 5 zł.

Dla pewnej liczby słuchaczy Departament Zdrowia Ministerstwa Opieki Społecznej przeznaczył stypendja w wysokości 50 zł., a Państwowa Szkoła Higjeny zarezerwuje miejsca w swej Bursie za opłatą 4 zł. dziennie (mieszkanie i utrzymanie).

Podanie o stypendjum jak również o miejsce w bursie składać należy przez właściwe Inspektoraty Szkolne do dn. 17.XI r. b. włącznie. Do podania dołączyć należy krótki życiorys z podaniem dotychczasowej działalności społecznej.

Kandydaci zostaną zawiadomieni o przyjęciu na kurs i przyznaniu stypendjum przed dn. 26 XI b. r.

Wszelkich wyjaśnień udziela i zgłoszenia przyjmuje Sekretarjat kursu—Państwowa Szkoła Higjeny, Warszawa, Chocimska 24.

---

## Modele okrętowe — sprzedaż przez Ligę Morską i Kolonjalną.

Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonjalnej w celu zapoznania ogółu obywateli kraju z wyglądem jednostek wojennych i pasażerskich polskiej floty podjął się sprzedaży modeli okrętów, produkowanych przez specjalną wytwórnię.

Komplet modeli składa się z następujących eksponatów:

„Polonja", „Pułaski", „Kościuszko", „Gdynia", „Gdańsk", „Wicher", „Burza", oraz jachtów typu: Jacht-Kuter i Jacht-Sloop.

Podaje się powyższe do wiadomości i wykorzystania przez dyrekcje i kierownictwa szkół przy ew. zakupywaniu nagród dla uczniów.

---

## Noszenie mundurów na terenie W. M. Gdańska.

Kuratorjum O. S. komunikuje, że na mocy porozumienia między Polską a W. M. Gdańskiem, harcerze polscy z terenów Państwa Polskiego i członkowie Akademickiego Związku Sportowego otrzymali prawo do swobodnego przebywania w Gdańsku w swych mundurach związkowych.

Nr. O. 26386/34.

---

## 104.

## KOMUNIKATY O WYDAWNICTWACH.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego wyszedł z druku zbiór przepisów p. t. **„Szkolnictwo prywatne"**, zawierający tekst ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych i wydane dotychczas w związku z tą ustawą rozporządzenia, okólniki i normatywne wyjaśnienia.

Cena zbioru—1.50 zł. (wraz z przesyłką).

Przy zamówieniu należy jednocześnie przekazać należytość czekiem P.K.O. na konto Nr. 208.850.

---

**Zrąb,** czasopismo kwartalne, poświęcone zagadnieniom wychowania obywatelskiego, wydawnictwo Towarzystwa Kultury i Oświaty, Warszawa Al. Róż 2.

Do nabycia w Administracji (Al. Róż 2) i w księgarniach.

Wyszedł z druku Nr. 2 (18) kwartalnika Zrąb. Na treść numeru składają się następujące artykuły: „Współczesna polska myśl wychowawcza" Ludwik Chmaj, „Poglądy starożytnych na historję, jako przedmiot wychowania państwowego i obywatelskiego" Michał Kreczmar, „Wykształcenie ogólne w szkolnictwie zawodowem Francji i Belgji" Oxana Pawłowska, „Obchody i uroczystości, jako czynnik wychowania państwowego" Jerzy Ostrowski.

Na wyróżnienie zasługuje zapoczątkowany w tym numerze nowy dział: *Realizacja nowego programu*, który zawiera szereg uwag, zebranych w ostatnim roku szkolnym przez Radę Pedagogiczną jednego z gimnazjów w Warszawie w związku z realizacją programów w klasie I-szej gimnazjum.

---

Józefina Łapińska, **Harcerka na zwiadach,** (vademecum harcerki, cz. I), Szkoła Instruktorska Harcerstwa Żeńskiego, wyd. Nr. 1. Nakładem „Na Tropie" 160 stron i 80 ilustracyj, oprawa płócienna. Cena 2.40 zł.

Dzięki swej wartości książka ta zasługuje na jaknajwiększe rozpowszechnienie zarówno wśród szeregów młodzieży harcerskiej, jak i wśród jej kierowników.

---

Jadwiga Zwolakowska, **Nasze Pieśni.** Nakładem „Na Tropie". Cena 1 zł.

Śpiewnik zawiera 31 piosenek harcerskich (tekst i nuty) od najstarszych, aż po ostatnie. Przy każdej piosence znajduje się omówienie, dotyczące jej powstania i jej historji.

---

Pismo harcerskie **Na Tropie** zalecone przez Min. W. R. i O. P. dla bibljotek, czytelni uczniowskich i drużyn harcerskich. Adres redakcji: Katowice, ul. Szafranka „Domek Harcerski". Za cztery złote rocznie przynosi 20 bogato ilustrowanych, dwukolorowych numerów dużego formatu i 12 dodatków zuchowych. Konto P.K.O. 305.330.

---

**„Rocznik Sportowy".** Główna Księgarnia Wojskowa M. S. Wojsk. pragnąc zobrazować rozwój sportu polskiego w jego wszystkich dziedzinach oraz utrwalić wyniki prac instytucyj państwowych, komunalnych i kilku tysięcy stowarzyszeń sportowych, przystąpiła do wydawania stałego „Rocznika Sportowego".

Pierwszy „Rocznik sportowy", opracowany przez znawców i poprzedzony wstępem płk. dypl. Kilińskiego, dyr. Państw. Urzędu W. F. i P. W., już się ukazał.

„Rocznik sportowy 1934" objętości 530 stron tekstu bogato ilustrowanego zawiera: artykuły omawiające wszystkie uprawiane u nas rodzaje sportu, historję i zestawienia rekordów światowych, olimpijskich i polskich, regulaminy odznak sportowych, higjenę i pomoc doraźną w sporcie, adresy wszystkich stowarzyszeń sportowych oraz cały szereg informacyj niezbędnych dla instytucyj, mających jakikolwiek związek z kulturą fizyczną.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Wilcza 32—14. Konto P. K. O. Nr. 14624.

---

**„Ziemia"**, miesięcznik krajoznawczy ilustrowany. Organ Polskiego T-wa Krajoznawczego, polecony zarządzeniem Pana Ministra W. R. i O. P. do użytku w szkołach, w bibljotekach szkolnych i pozaszkolnych, winien być prenumerowany przez bibljoteki szkolne, świetlice i t. p. (Redakcja i administracja: Warszawa, ul. Karowa 31. Konto P. K. O. Nr. 27441).

---

**„Męczennicy Polarni"** przez prof. A. B. Dobrowolskiego. Wydawnictwo miesięcznika „Wiedza i Życie". Warszawa, 1934 r.

Praca, zalecona przez Min. W. R. i O. P., winna być nabyta do bibljotek szkolnych, jako cenna pomoc naukowa.

---

Czesław Znamierowski — **„Wiadomości elementarne o państwie"**. Bibljoteka Wiedzy i Życia — tom II-gi. Cena w oprawie 3 zł. 50 gr. Skład Główny w Towarzystwie Kultury i Oświaty. Warszawa, Al. Róż 2. Telefon 991-08.

Książka skonstruowana jest znakomicie, zagadnienia są uporządkowane, zaczynając od najbardziej ogólnych (zbiorowość, grupa), a kończąc na konkretnych zagadnieniach ustroju państwowego. Konsekwencja, z jaką przeprowadzone jest to uporządkowanie, to jedna z najprzedniejszych zasług autora.

---

Bolesław i Józef Adamowicze: **„Przez Atlantyk"**. 16 stron ilustracyj. Wydawnictwo M. Arcta. 1934. Cena zł. 2.—.

Opis ciężkiego życia B-ci Adamowiczów rozpoczyna te pamiętniki. W twardej pracy, przy nieustępliwej oszczędności, zdobywają dobrobyt, by go całkowicie poświęcić idei polskiego przelotu nad Atlantykiem północnym. Cały majątek topią w przygotowaniach, katastrofach i reperacjach, wreszcie lecą i—co najważniejsze—docierają do Warszawy.

Książeczka miła, dobrze wydana, ozdobiona jest kilkunastoma ilustracjami na specjalnych wkładkach.

---

Wytwórnia zeszytów znormalizowanych **„Kadra-Kajet"**, będąca placówką gospodarczą Związku Strzeleckiego, dostarcza zeszyty znormalizowane i zatwierdzone przez Min. W. R. i O. P. do użytku w szkołach.

Adres: Wytwórnia Zeszytów Znormalizowanych „Kadra—Kajet" — Warszawa, Długa 50.

---

**105.**

## SPIS KSIĄŻEK

**nabytych przez Centralną Bibljotekę Pedagogiczną**

**przy K. O. S. W. w Wilnie**

**we wrześniu i październiku 1934 r.**

**Anczyc Wł.** Księga odkryć geograficznych. W-wa 1897.
**Bandurski Wł. biskup.** Ciężka służba. Brody 1914.
**Bekier J.** Zebrania rodzicielskie. Kalisz 1934.
**Bełżecki S.** Park przyrody w Łysogórach im. Żeromskiego. Radom 1931.
**Benni T.** Czytanie z ust dla ogłuchłych. W-wa 1927.
**Bednarz J.** Praca i wczasy nauczycielskie. W-wa 1934.
**Biegeleisen B.** Analiza uwagi w świetle badań psychologicznych. Poznań 1932.
**Biegeleisen L.** Analiza rynku pracy ze stanowiska szkoln. zawodow. Lwów 1934.
**Bielińska H.** Kilka słów o obrazie Najśw. Panny Ostrobramskiej. Kraków 1892.
**Bobińska H.** Tajemnica Romka—opow. dla młodzieży. W-wa 1930.
**Boguszewska H.** Całe życie Sabiny—powieść. W-wa 1934.
**Bruchnalska M.** Ciche bohaterki — udział kobiet w Powst. Styczn. Miejsce Piast 1933.
**Bryszewski W.** Metodyka regjonalna badań Łodzi w pracy szkolnej. Łódź 1934.
**Bunin I.** Pan z San-Francisco. W-wa 1934.
**Burdecka J.** Planetoida 2100. W-wa 1932.
**Chavannes D.** Wykład metody elementarnej H. Pestalozzego... Wilno 1808.
**Cieślińska O.—Nieniewska H.** Uwagi metod. do podr. „Parlous français". Lwów 1934.
Co każdy wiedzieć powinien o obligacjach Pożyczki Narodowej. W-wa 1934.
**Curwood J.** Włóczęgi północy. Poznań 1934.
**Czekanowski J.** Człowiek w czasie i przestrzeni. W-wa 1934.
**Czerny i Jungman F.** Wskazówki metodyczne... dla I kl. gimn. Lwów 1934.

**Czuchajowski B.** Umiejętność posługiwania się żywem słowem. Kraków.
**Dańcewiczowa J.** Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne... Lwów 1934.
**Dąbrowska M.** Noce i dnie. Cz. IV. Wiatr w oczy. W-wa 1934.
**Dewitzowa W. — Żółtkowska G.** Uwagi metodyczne... dla I kl. gimn. Lwów 1934.
**Dmochowski A.—Ziemecki S.** Przyroda nieożywiona, cz. II—kl. VI. Wilno 1934.
Do odrodzenia przez chrześcijańskie wychowanie młodzieży. Płock 1934.
**Dobraniecki S. i in.** Nauka czytania i pisania w kl. I. W-wa 1934.
**Dobraniecki S. i Ślifirski K.** Analiza figur liczbowych Lay'a i Rusieckiego. W-wa 1934.
**Dobrawolski A.** Amundsen na tle Nansena i wikingów. Poznań 1929.
**Dygasiński A.** Co to jest dusza? W-wa 1884.
**Fazanowicz J.** Gimnastyka sokoląt. W-wa 1933.
**Gebertowa G.** Przewodnik metod. do podręcznika na I kl. gimn. Lwów 1934.
**Gomulicki W.** Wspomnienia niebieskiego mundurka. W-wa 1934.
**Gottlieb W.** Socjologiczne podstawy wychowania. W-wa 1934.
**Górzyński S.** Chwila bieżąca a wybór zawodu. W-wa 1934.
„ „ Podstawy polskiej kultury średniowiecznej. W-wa 1934.
**Grabowski J.** Puc, Bursztyn i goście. W-wa 1934.
**Grabowski T.** Krytyka literacka w Polsce (1863—1933). Poznań 1934.
**Grodecka E.** Tropem zastępu „Żórawi". Katowice 1933.
**Grzebieniowski T.** Wskazówki metodyczne do podr. języka ang. Lwów 1934.
**Hajewicz J.** Propaganda pacyfizmu w wychowaniu. W-wa 1930.
Instrukcja dotycząca programów w publ. szk. powsz. w 1934-35. W-wa 1934.
Instrukcja dotycząca programów w kl. I i II gimn. państw. w 1934-35. W-wa 1934.
**Jachowicz S.** Powiastki i bajki. Poznań 1934.
**Jasiński R.** Praca w gromadzie. W-wa 1934.
Jelgava—Mitau—Touristenführer. Jelgava.
**Jędrusik H.** Dziecko i społeczność szkolna. W-wa.
**Jodłowski S.** Ćwiczenia gramatyczne... dla III kl. szk. powsz. Lwów 1934.
**Joteyko J.** Losy naszej młodzieży a reforma szkolnictwa. W-wa 1927.
**Kanitz F.** Bojownicy jutra. W-wa 1931.
**Kant I.** Krytyka czystego rozumu. W-wa 1904.
**Kasprzycki T.** Kartki z dziennika oficera I Brygady. W-wa 1934.
**Kączkowska M.** Życie zuchów—pogadanki religijne. W-wa 1934.
**Kijas J.** Wychowanie obywatelskie... w nauczaniu języka polskiego. W-wa 1932.
**Kipling R.** Rikki-Tikki-Tavi. Kapitanowie zuchy. W-wa—Poznań.
**Klebanowski S.** Co ma dać dzieciom szkoła powszechna. W-wa 1934.
„ „ Jak ma gimnazjum uczyć i wychowywać młodzież. W-wa 1934.
**Korpała J.** Wychowanie obywatelskie w związku strzeleckim. W-wa 1932.

**Kosiński W.** Metodyka nauczania religji. Sandomierz 1929.
**Kowalski W.** Z badań nad wyćwiczalnością. Poznań 1932.
**Kozioł R.** Modelowanie drzewa w szkole. 1934.
**Kozłowski W.** Co i jak czytać? Wyd. 6-te. W-wa 1932.
**Krawczykowski F.** Ćwiczenia cielesne 10-minutowe. W-wa 1934.
**Kreutz M.** O podobieństwie wrażeń. Lwów 1931.
**Letniowski P.** Rozkłady materjału na kl. I—III, V—VII. Przemyśl 1934.
**Librachowa M.** Struktura wyobrażeń. Poznań 1934.
**Lindworsky J.** Psychologja eksperymentalna. Kraków 1933.
**Lind P.** Pierwsze pomysły wielkiego wynalazcy. Poznań.
**List V.** Gospodarka w zakładach elektrycznych. W-wa 1933.
**Lulek T.** Zarys rachunkowości kupieckiej. Kraków.
**Łapińska J.** Harcerka na zwiadach. Katowice 1934.
**Łempicki Z.—Elgert G.** Przewodnik metod. do podr. „Deutsch". Lwów 1934.
**Marcinkowski K.** Podstawy angielskiej dyscypliny obywat. Kraków 1934.
Materjały do organizacji szkolnictwa zawodowego. W-wa 1934.
**Mazurkiewicz K.** Duszpasterz wobec nauczycieli. Poznań 1934.
**Mierzejewska J.** Teatr z pieśni w układzie plastycznym. W-wa 1933.
**Mirski J.** Uwagi metodyczne o nauce jęz. niemieck. w gimn. Lwów 1934.
**Missona J.** Inscenizacja „Pana Tadeusza" Mickiewicza. Kraków 1934.
**Morawski K.** Historja literatury rzymskiej, cz. I i II. Kraków 1909.
**Muszałówna K.** Pod Olimpijskim sztandarem. W-wa 1934.
**Niemcówna S.** Przewodnik metod. do geografji dla VI kl. Lwów 1934.
**Nowicki W. i in.** Oddział I—nauczanie łączne, cz. II. Włocławek 1934.
**Nożyńska Z. — Chilewska F.** A. Mickiewicz — Oda do młodości — inscenizacja. Poznań.
**Orkan W.** Drogą Czwartaków od Ostrowca na Litwę 1915. Kraków 1916.
**Orvieto L.** Opowiadania z dawnych czasów. Lwów 1928.
**Orzeszkowa E.** Chwile. Cnotliwi. Czciciel potęgi. Drobiazgi. W-wa.
„ „ Eli Makower. Przędze. W-wa.
„ „ O wpływie nauki na rozwój miłosierdzia. Lwów 1876.
**Ossendowski A.** Polesie—cuda Polski. Poznań 1934.
**Papini G.** Żywy Dante. W-wa 1934.
**Petersen P.** Szkoła wspólnoty życia (Plan Jenajski). W-wa 1934.
**Pawłowicz B.** Franek na szerokim świecie. W-wa 1928.
**Pieter J.** Nowe sposoby egzaminowania. W-wa 1934.
**Podymowski S.** Algebra dla klas wyższ. szkół średn. Cz. I i II. W-wa 1934.
„ „ 12 zadań algebraicznych i geometrycznych. W-wa 1934.
**Porazińska J.** Jaś i Kasia. W-wa 1933.
Praca wśród kobiet wiejskich. I. W-wa 1934.

Program nauki w publ. szkołach powsz. III st. (tymczasowy). W-wa 1934.
Program nauki w gimnazjach państwowych (tymczasowy). W-wa 1934.
Program szkół wieczorowych dla dorosłych. W-wa 1934.
**Prus B.** Kamizelka. Michałko. Dziwna historja. On. Sen. Nawrócony. W-wa 1931, 33
Przewodnik pracy społecznej i oświatowej. W-wa 1929.
**Przybylski Z.** Wicek i Wacek—komedja. Lwów.
**Radlińska H.** Dzieje oświaty pozaszkolnej. W-wa 1934.
**Rapacki W.** Przewodnik dla teatrów amatorskich. Lwów 1922.
**Rennert A.** Monografja liczb 1-ej dziesiątki (lekcje praktyczne). W-wa 1930.
**Rostworowski K.** Miłosierdzie—misterjum. Kraków 1920.
**Rowid H.** Organizacja i progr. zakładów kształcenia nauczycieli. W-wa 1934.
Ruch regjonalistyczny w Europie. Tom I i II. W-wa 1934.
**Rydel L.** Poezje. Kraków 1909.
**Sarjusz-Wolska S.** Znaczenie wychowania moralnego. W-wa 1928.
**Sieroszewski W.** Dary wiatru północnego. W-wa 1934.
" " Wśród kosmatych ludzi. W-wa 1934.
**Scott W.** Talizman—powieść. W-wa 1927.
**Szczudłowski J.** Podstawy psychologji dążeń. Lwów 1931.
**Szelburg-Zarembina E.** Zuch—powieść dla dzieci. W-wa 1931.
**Szuman S.** O stosunkach czynności leczenia i wychowywania. W-wa.
**Śliwiński F.** Szlakiem rozwoju duchowego. Łódź.
**Tetmajer K.** Zawisza Czarny—fantazja dramatyczna. Kraków 1934.
**Turowiczówna J.** Wybór inscenizacyj. Lublin 1931.
**Twain M.** Przygody Hucka—powieść dla młodzieży. W-wa 1933.
**Tync S. i in.** Przewodnik metodyczny do podręcznika dla III kl. Lwów 1934.
W obronie niezależności szkolnictwa. W-wa 1928.
**Weryho-Radziwiłłowiczowa M.** Zarys wychowania przedszkolnego. W-wa 1930.
**Wiącek S.** Prace piśmienne dzieci w szkole powszechnej. W-wa 1934.
**Wichert T.** Warsztaty szkolne. Radom 1934.
**Wieczorkiewicz A. i Oppman E.** Rocznice—wypisy do obchodów... W-wa 1934.
Wielka historja powszechna. Tom II. Dzieje greckie. W-wa 1934.
**Wierzejewski T.** Organizacja opieki nad kalekami—ułomnymi. W-wa 1929.
**Witkiewicz-Mokrzycka H.** Dziecko a służba społeczna. W-wa 1934.
Z doświadczeń Uniwersytetu powszechnego m. st. Warszawy. W-wa 1933.
**Zawisza-Krasucka J.** Anielka pracuje. Anielka w mieście. W-wa 1934.
**Zdziechowski M.** Odrodzenie Chorwacji w wieku XIX. Kraków 1902.
" " Mesjaniści i słowianofile. Kraków 1888.
" " U opoki mesyanizmu. Lwów 1912.
**Ziemiańska I.** Praca kobiet w P.O.W.—Wschód. W-wa 1933.

**Znamierowska - Prüfferowa M.** Muzeum na wolnem powietrzu w Wilnie. Wilno 1934.

**Zwolakiewicz K.** Przewodnik nauczyciela-ludoznawcy. Lublin 1934.

**Zygmuntowicz Z.** Józef Piłsudski we Lwowie. Lwów 1934.

**Żurakowska Z.** Pożegnanie domu—powieść dla młodz. W-wa 1927.

„ „ Pójdziemy w świat. W-wa 1928.

---

**106.**

# Część nieurzędowa.

## Nowy ustrój szkolnictwa.

## Bibljografja.

## 1934 r.

(Ciąg dalszy).

### USTRÓJ SZKOLNICTWA.

J. St. Bystroń—Szkoła wobec rzeczywistości—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

J. Chałasiński—Państwo i wychowanie państwowe—Kultura Pedagogiczna Nr. 4-5, 1934 r.

Prof. Dr. S. Hessen — Polska reforma szkolna — Kultura Pedagogiczna Nr. 4-5, 1934 r.

J. Kolanko i B. Kubski — Nauczyciel wobec rzeczywistości—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

A. Patkowski—Rola oświaty pozaszkolnej w ustroju szkolnictwa—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

H. Pohoska — Polskie tradycje w wychowaniu a rzeczywistość — III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

H. Ryll—Rola szkół specjalnych w ustroju szkolnictwa—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

J. Smulikowski — Władze szkolne wobec rzeczywistości—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934.

K. Szymborska—Wychowanie państwowe—Szkoła Nr. 7-8, 1934 r.

Ks. Dr. J. Ściesiński — Wychowanie państwowe w świetle zasad nauki katolickiej—Ateneum Kapłańskie Nr. 2 sierpień - wrzesień 1934 r.

## ORGANIZACJA SZKOLNICTWA POWSZECHNEGO I ŚREDNIEGO OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO.

### Programy.

### Organizacja nauczania i pracy wychowawczej.

St. Bąkowski — Program nowego gimnazjum—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiegn we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

St. Bieda—W sprawie organizowania obchodów i uroczystości szkolnych—Praca Szkolna Nr. 2, październik 1934 r.

W. Bryszewski—Metodyka regjonalnych badań Łodzi i jej okolic w pracy szkolnej—Tow. Przyrodnicze im. St. Staszica w Łodzi. Łodź, Drukarnia Państwowa 1934 r.

J. Cierniak — Cele i zadania teatru młodzieży szkolnej—Teatr w Szkole Nr. 1, wrzesień 1934 r.

M. Egiersdorff — Jak korzystać z „Płomyka" w klasach łączonych V, VI i VII—Praca w Klasach Łączonych Nr. 2, październik 1934 r.

Dr. W. Gottlieb—Socjologiczne podstawy wychowania—Odbitka z Encyklopedji Wychowania. Warszawa, Nasza Księgarnia 1934 r.

T. Hardejewski — Kilka uwag o rejonach i kierownikach rejonów oświatowych — Dz. Urz. Kur. O. S. Lub. Nr. 1,wrzesień 1934 r.

Dr. Wł. Hoszowska — Gospodarcze nastawienie w programach szkół ogólnokształcących—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

A. Jamiński — Organizacja pracy w szkole wiejskiej z uwzględnieniem przystosowania do środowiska—Praca w Klasach Łączonych Nr. 1, wrzesień 1934 r.

K. Janczykowski—O wyzyskanie Muzeum Regjonalnego Ziemi Chełmskiej dla potrzeb szkolnych w związku z nowemi programami—Dz. Urz. Kur. O. S. Lub. Nr. 2, październik 1934 r.

M. Jumborski—Z doświadczeń wychowawczych—Gimnazjum Nr. 1, wrzesień 1934 r.

B. Kaczorowski — Poradnik dla kierowników szkół i nauczycieli (Organi zacja pracy w roku szkolnym 1934/35). Lublin 1934 r. Skład główny w księgarni św. Wojciecha.

J. Kamosiński—Zagadnienie erotyczne w wychowaniu szkolnem—Praca Szkolna Nr. 2, październik 1934 r.

Dr. W. Knapowska—Wycieczki naukowe i społeczne w szkole średniej—Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego Nr. 7, sierpień 1934 r.

I. Kotowa—O rewizję programów szkoły żeńskiej (ciąg dalszy)—Muzeum Nr. 4, wrzesień 1934 r.

Dr. J. Kuchta—Psychologiczne podstawy nowych programów—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

B. Legierska—Karność w szkole dzisiejszej—Szkoła Nr. 7-8, 1934 r.

A. Litwin — Budowa programów w szkołach powszechnych niższych stopni organizacyjnych—III Kongres Pedagogiczny Związku

Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1934 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

A. Litwin — Organizacja pracy w szkołach niższych stopni ustrojowych w okresie przejściowym—Praca w Klasach Łączonych Nr. 2, październik 1934 r.

A. Litwin — Organizacja wycieczek na podstawie nowych programów szkoły powszechnej. Cz. I. Znaczenie wycieczek w wychowaniu i nauczaniu. Rodzaje i organizacja wycieczek szkolnych. Wycieczki w klasach łączonych. Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 30. Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r.

Al. Litwin — Organizacja wycieczek na podstawie nowych programów szkoły powszechnej. Cz. II. Wycieczki w nauczaniu różnych przedmiotów — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 31. Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r.

H. Ładosz—Obchody i uroczystości—Teatr w Szkole Nr. 2, październik 1934 r.

T. Mączkowska — Wychowanie seksualne dzieci i młodzieży. Warszawa, Nasza Księgarnia 1934 r.

J. Mikulski—Muzeum w Siedlcach (Głos w sprawie wyzyskania zbiorów w muzeum w Siedlcach dla potrzeb szkolnych w związku z realizacją nowych programów) — Dz. Urz. Kur. O. S. Lub. Nr. 2, październik 1934 r.

J. Milenkiewicz—Szkoła jako ośrodek wychowania—Przyjaciel Szkoły Nr. 15, październik 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Wytyczne dla autorów programów szkół ogólnokształcących—Szkoły powszechne I i II stopnia. Szkoły powszechne III stopnia o 5 i 6 nauczycielach. Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P.—Program nauki w gimnazjach państwowych z polskim językiem nauczania (Tymczasowy). Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Instrukcja dotycząca planów godzin i programów nauki w klasach I i II gimnazjów państwowych w ro-

ku szkolnym 1934/35. Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Fr. Mittek—Zagadnienie drugoroczności w szkołach powszechnych — Królewska Huta 1934 r. Skład główny Księgarnia W. Grzesiewski.

Z. Mysłakowski—Znaczenie badań nad środowiskiem dla wychowania do państwowości—Kultura Pedagogiczna Nr. 4-5, 1934 r.

R. Narloch—Nauczanie łączne w szkole jednoklasowej—Praca w Klasach Łączonych Nr. 1, wrzesień 1934 r.

R. Narloch — Samorzutne zespoły dziecięce w wieku szkolnym—Ruch Pedagogiczny Nr. 1-2, wrzesień-październik 1934 r.

Br. Owczynnik—Nauka cicha—Praca w Klasach Łączonych Nr. 1, wrzesień 1934 r.

H. Rowid — Środowisko i jego funkcja wychowawcza w związku z programem nauki w szkole powszechnej (ciąg dalszy)—Chowanna Nr. 7, wrzesień 1934 r.

M. Ryczakowicz—Korelacja—koncentracja—Nauczyciel Pomorski Nr. 1, marzec 1934 r.

J. Sokołowski — Psychologja domu rodzicielskiego—Przyjaciel Szkoły Nr. 15, październik 1934 r.

K. Staszewski — Nowe programy nauki dla 7-kl. szkoły powszechnej—III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17-21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

K. Staszewski — Uwagi na marginesie nowego programu klasy III-ej Praca Szkolna Nr. 2, październik 1934 r.

A. W. Tatomir — Zadania dydaktyczne dyrektora szkoły średniej (dokończenie). — Dz. Urz. Kur. O. S. Brz. Nr. 7, wrzesień 1934 r.

H. Tyrankiewiczowa — Teatralizacja jako jeden ze środków dydaktycznych — Teatr w Szkole Nr. 1 i 2, wrzesień i październik 1934.

St. Usarkowa — Syntetyczne nauczanie a nowe programy — III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17 — 21 czerwca 1933 r. Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

St. Wiącek — Uroczystość II-go Listopada, potraktowana jako projekt w organizacji nauczania w klasach łączonych III i IV-ej — Praca w Klasach Łączonych Nr. 2, październik 1934 r.

A. Wiwczaruk — Jak zorganizować pracę dydaktyczną w szkole dwujęzycznej 1-go stopnia — Praca w Klasach Łączonych Nr. 2, październik 1934 r,

S. W.—Nauka głośna i nauka cicha—Praca w Klasach Łączonych Nr. 1, wrzesień 1934 r.

S. Zbawnicki—Rozkład materjału na miesiące w oddz. II szkoły powszechnej—Życie Szkolne Nr. 9, wrzesień 1934 r.

H. Zwolakiewicz — Jak wyzyskać dział etnograficzny w Muzeum Lubelskiem dla realizacji nowych programów szkół powszechnych i średnich — Dziennik Urz. Kur. O. S. Lub. Nr. 2, październik 1934 r.

Dr. A. Żebrowska — Prawda w Szkole — Gimnazjum Nr. 1 wrzesień 1934 r.

Z. Żukiewiczowa— Wychowanie obywatelskie — Przedszkole Nr. 1, wrzesień 1934 r.

H. Ż.—Plan wychowawczy— Przyjaciel Szkoły Nr. 15, październik 1934 r.

— — — — Próby realizacji nowych programów—Konferencje rejonowe nauczycielstwa szkół powszechnych w Królewskiej Hucie — Bibljoteka regjonalna nauczycielstwa szkół powszechnych w Królewskiej Hucie Nr. 1, — Królewska Huta 1934 r. Skład główny Księgarnia W. Grzesiewski.

## Poszczególne przedmioty nauczania.

### Język polski.

H. Andrzejewska i M. Składzieniówna — Plany lekcyj języka polskiego dla II klasy szkoły powszechnej (część I na I półrocze) — Po-

znań, Nakładem Organizacji Propagandy gospodarczej 1934 r.

Dr. St. Baley — Badania nad słownictwem charakterologicznem dzieci szkół powszechnych. O doniosłości badań nad słownictwem charakterologicznem — Polskie Archiwum Psychologji Nr. 1, wrzesień - listopad 1934 r.

J. Dańcewiczowa — Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne dla klasy V i VI szkoły powszechnej. Książka dla nauczyciela — Lwów Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1934 r.

St. Dobraniecki, M. Kotarbiński, A. Litwin — Nauka czytania i pisania w klasie I ej na podstawie nowego programu — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 19 — Warszawa, Gebethner & Wolff 1934 r.

Fr. Domański — Badania nad słownictwem charakterologicznem dzieci szkół powszechnych. Słownictwo charakterologiczne dzieci od 7 do 14 roku życia — Polskie Archiwum Psychologji Nr. 1, zeszyt 1 i 2, wrzesień - listopad 1934 r.

Dr. K. Drewnowski — O korelacji w nauczaniu języka polskiego i historji — Dz. Urz. Kur. O. S. Warsz. Nr. 7, sierpień 1934 r.

T. Filipowicz—Jak opracowaliśmy „Zew krwi" Londona w klasie I gimnazjum?—Gimnazjum Nr. 1, wrzesień 1934 r.

J. Gajewska — Od opowiadania „Posągi bogini w Atenach" Wł. Witwickiego do gazetki ściennej—Gimnazjum N. 2, październik 1934.

Dr. St. Kasztelowicz — Wypisy polskie a dorabianie się kultury duchowej ucznia—Gimnazjum Nr. 1, wrzesień 1934 r.

Dr. J. Kijas i M. Kosiński — Próba korelacji języka polskiego z biologją w klasie I gimnazjum—Muzeum Nr. 4, wrzesień 1934 r.

J. Szabuniewiczowa—Słownik charakterologiczny dziecka 7-mio i 8-mioletniego—Polskie Archiwum Psychologji Nr. 1, zeszyt 2, wrzesień - listopad 1934 r.

Dr. J. Wagnerówna — Nauczanie języka polskiego w wyższych klasach szkoły powszechnej (z praktycznych doświadczeń) — III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17—21 czerwca 1933 r. — Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

St. Wiącek—Prace piśmienne dzieci w szkole powszechnej — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 20 — Warszawa, Gebethner & Wolff 1934 r.

Dr. Br. Wieczorkiewicz — Wyniki nauczania języka polskiego w klasie I gimnazjum w świetle sądów młodzieży — Gimnazjum Nr. 1, wrzesien 1934 r.

J. Witek—Zagadnienie inscenizacji w programie języka polskiego—Praca Szkolna Nr. 2, październik 1934 r.

— — — — Nauka języka polskiego w szkole powszechnej. Oddział V (ciąg dalszy)—Życie Szkolne Nr. 9, wrzesień 1934 r.

## Języki obce nowożytne.

O. Cieślińska-H. Nieniewska—Uwagi metodyczne do podręcznika Parlos Français do nauki języka francuskiego dla I-szej klasy gimnazjalnej—Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

W. Dewitzowa—G. Żółtkowska—Uwagi metodyczne do podręcznika Wir lernen deutsch dla klasy I gimnazjalnej — Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

F. Jungman — Sprawozdanie z konferencji rejonowej ogniska metodycznego języka francuskiego w Warszawie — Dz. Urz. Kur. O. S. Warsz. Nr. 7, sierpnia 1934 r.

Z. Łempicki i G. Elgert —Przewodnik metodyczny do podręcznika Deutsch dla I klasy gimnazjalnej — Lwów-Warszawa, Książnica-Atlas 1934 r.

## Historja.

Dr. K. Drewnowski — O korelacji w nauczaniu języka polskiego i historji Dziennik Urz. Kur. O. S. Warsz. Nr. 7, sierpień 1934 r.

Dr. G. Gebertowa — Przewodnik metodyczny do podręcznika Z dziejów starożytnych i wczesnego średniowiecza dla I klasy gimnazjalnej — Lwów, Warszawa, Książnica - Atlas 1934 r.

## Geografja.

E. Boukołowska i M. Kotarbiński — Ćwiczenia z zakresu geografji i przyrody. Część I — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 23 — Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r.

L. Brzeziński — Liczba-wykres jako pomoc szkolna w nauczaniu geografji — Nauczyciel Pomorski Nr. 1, marzec 1934 r.

M. Mścisz — Geografja w nowym programie dla szkół powszechnych — Nasz Głos Nr. 1, wrzesień 1934 r.

## Nauka o przyrodzie.

M. i K. Baranowscy — Pomoce naukowe do optyki — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

Z. Bohuszewiczówna — Uwagi o realizacji programu botaniki w II klasie gimnazjalnej — Gimnazjum Nr. 2, październik 1934 r.

E. Boukołowska i M. Kotarbiński — Ćwiczenia z zakresu geografji i przyrody. Część I — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 23, — Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r.

Al. Dmochowski, St. Ziemecki — Przyroda nieożywiona. Wskazówki metodyczne dla nauczyciela. Cz. II, obejmująca program kl. VI szkoły powszechnej — Wilno, K. Rutski 1934 r.

Dr. K. Frycz — Fizyka i chemja w ujęciu nowych programów—Muzeum Nr. 4, wrzesień 1934 r.

W. Kessel — Uwagi w sprawie programu nauczania fizyki w gimnazjum nowego typu — Mathesis Polska Nr. 3-4, 1934 r.

M. Kosiński i Dr. J. Kijas — Próba korelacji języka polskiego z biologją w klasie I gimnazjum — Muzeum Nr. 4, wrzesień 1934 r.

Cz. Pietz — Jak zbudować ciemnię optyczną i peryskop — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

J. Wątorek — Przyrząd do demonstrowania wyjątkowej rozszerzalności wody — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

J. Wątorek — Zbiornik na gaz piorunujący — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

J. Wernerowa — Poznawajmy przyrodę. Kiążka dla nauczyciela. Próba realizacji programu nauki o przyrodzie w klasie VI szkoły powszechnej -- Warszawa, M. Arct 1934 r.

## Rysunek.

St. Gabriel — Nauka rysunku w szkole powszechnej — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

H. Policht — Nauka rysunku. Część druga. Wyprowadzenie formy na zajęciach praktycznych i rysunku — Kraków 1934 r.

## Zajęcia praktyczne.

Dr. J. Antoniewiczówna — Wskazówki ogrodnicze dla kl. VI szkoły powszechnej — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

M. i K. Baranowscy — Pomoce naukowe do optyki — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

J. Emges — Materjały i narzędzia do zajęć rękodzielniczych w I i II kl. szkoły powszechnej — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

St. Gabriel. J. Mazurek — Zajęcia praktyczne dziecka w szkole i w domu. Cz. I przystosowana do programu klasy I i II szkoły powszechnej — Warszawa 1934 r.

St. Miller — Szkolny ogród przyrodniczy — Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego Nr. 2, październik 1934 r.

M. Mościcki i J. Witek — Ogródek szkolny w wychowaniu i nauczaniu cz. I. Przyczynek do realizacji zagadnienia w pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 28 — Warszawa, Gebethner & Wolff 1934 r.

Cz. Pietz — Jak zbudować ciemnię optyczną i peryskop — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

J. Wątorek — Przyrząd do demonstrowania wyjątkowej rozszerzalności wody—Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

J. Wątorek — Żbiornik na gaz piorunujący — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

Z. Żerańska — Gospodarstwo domowe (ciąg dalszy) — Rysunek i Zajęcia Praktyczne Nr. 2, październik 1934 r.

## Śpiew. Muzyka.

A. Bojanowski — O właściwy stosunek do chóru szkolnego — Śpiew w Szkole Nr. 2, październik 1934 r.

T. Głodziński — Audycje muzyczne w gimnazjum — Dz. Urz. Kur. O. S. Łuckiego Nr. 8, pzździernik 1934 r.

R. Gnus — Kultura i higjena głosu — Przedszkole Nr. 1 i 2, wrzesień i październik 1934 r.

Dr. Z. Lissa — Badanie muzykalności i wychowanie muzyczne — Muzyka Polska Nr. 3, 1934 r.

Br. Rutkowski — Muzyczne audycje w szkole — Śpiew w Szkole Nr. 2, październik 1934 r.

## Ćwiczenia cielesne.

A. Estkowski — Ćwiczenia gimnastyczne dla I i II oddz. na podstawie powiastki p. t. „Na wykopkach" i ćwiczenia 10-minutowe dla III, IV, V, VI i VII oddziału — Życie Szkolne Nr. 9, wrzesień 1934 r.

T. Flisak — Uwagi o organizacji lekcyj ćwiczeń cielesnych w gimnazjum— Wychowanie Fizyczne w Szkole Nr, 2, październik 1934 r.

K. Koniuszewski — Zabawy w wodzie — Wychowanie Fizyczne w Szkole Nr. 1, wrzesień 1934 r.

M. Krawczyk — Na marginesie usportowienia szkoły — Start Nr. 18, 1934 r.

M. Krawczyk — Organizacja ćwiczeń cielesnych w szkole powszechnej— Wychowanie Fizyczne w Szkole Nr. 1, wrzesień 1934 r.

M. Krawczyk — Wychowanie społeczne a wychowanie fizyczne — Wychowanie Fizyczne w Szkole Nr. 2, październik 1934 r.

T. Zygler — Żagadnienie wychowania fizycznego w nowej szkole — III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17—21 czerwca 1933 r. — Warszawa, Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

## SZKOLNICTWO ZAWODOWE.

W. Cyran — O wychowaniu społeczno-obywatelskiem w szkołach dokształcających zawodowych — Szkoła Dokształcająca Zawodowa Nr. 2, październik 1934 r.

Inż. E. Jodkowski — Kilka uwag o naszych najpilniejszych zadaniach — Szkoła Dokształcająca Zawodowa Nr. 1, wrzesień 1934 r.

Dr. Z. Korczyńska — Jak realizować zadania wychowawcze na lekcjach gospodarstwa domowego — Głos Szkoły Zawodowej Nr. 7, wrzesień 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Materjały do organizacji szkolnictwa zawodowego — Bibljoteka Oświaty i Wychowania (tom 3)—Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Wytyczne dla autorów programów gimnazjów kupieckich. Część I — Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Wytyczne dla autorów programów gimnazjów stolarskich — Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Wytyczne dla autorów programów gimnazjów mechanicznych—Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. — Wytyczne dla autorów programów gimnazjów krawieckich (żeńskich) i gimnazjów bieliźniarskich—Lwów, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych 1934 r.

St. M. Raczkowski — Szkolnictwo ogrodnicze w świetle nowej ustawy—Ogrodnik Nr. 12, czerwiec 1934 r.

L. Szankowski — O reformę nauczania języków nowożytnych w szkołach handlowych — Głos Szkoły Zawodownj Nr. 7, wrzesień 1934 r.

A. Tatoń — Z zagadnień programowych dokształcającej szkoły handlowej — Szkoła Dokształcająca Zawodowa Nr. 2, październik 1934 r.

Kształcenie kandydatów na nauczycieli i dalsze kształcenie nauczycieli czynnych.

F. Jungman — Sprawozdanie z konferencji rejonowej ogniska metodycznego języka francuskiego w Warszawie — Dz. Urz. Kur. O. S. Warsz. Nr. 7, sierpień 1934 r.

Dr. H. Rowid — Organizacja i program zakładów kształcenia nauczycieli — III Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego we Lwowie od 17—21 czerwca 1933 r. — Warszawa—Związek Nauczycielstwa Polskiego 1934 r.

*H. Rz.*

## Od Administracji
## do PP. Prenumeratorów.

Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okr. Szk. Wil. podaje do wiadomości, że od 1 września 1934 r. został zmieniony system pobierania opłat w obrocie czekowym P. K. O. w ten sposób, że opłaty od wpłat pobierane będą bezpośrednio od wpłacających przy uskutecznianiu wpłaty, a nie od właściciela konta, jak to było dotychczas.

Wysokość tych opłat jest następująca:

| | | |
|---|---|---|
| | do 50 zł. | 10 gr. |
| powyżej 50 zł. | „ 100 zł. | 20 gr. |
| „ 100 zł. | „ 250 zł. | 30 gr. |
| „ 250 zł. | „ 500 zł. | 40 gr. |

Opłaty te nie mogą być potrącane od należności za prenumeratę Dziennika Urzędowego.

---

Tabela do komunikatu, umieszcz. na str. 623.

| Typ roweru | Ceny katalogowe | Przyjmujemy oblig. Poż. Narod. do kwot | Pozostaje reszta zł. | Płatna gotówką mniej sconto | Lub w ratach mies. po zł. |
|---|---|---|---|---|---|
| Łucznik I | 180.— | 144.— | 36.— | 15% | 10.— |
| Łuczn. I Ekstra | 200.— | 144.— | 56.— | „ | „ |
| Łuczn. II Ekstra A | 215.— | 144.— | 71.— | „ | „ |
| Łuczn. II Ekstra B | 221.— | 144.— | 77.— | „ | „ |
| Łuczn. III | 320.— | 240.— | 80.— | „ | „ |
| „ IV | 235.— | 192.— | 43.— | „ | „ |
| „ V | 257.— | 192.— | 65.— | „ | „ |
| „ VI | 447.— | 336.— | 111.— | 10% | 12.— |
| „ VIII | 236.— | 192.— | 44.— | 15% | 10.— |
| „ X | 148.— | 96.— | 52.— | „ | „ |
| „ XI | 147.— | 96.— | 51.— | „ | „ |
| „ XIII | 148.— | 96.— | 52.— | „ | „ |
| „ XVII | 255.— | 192.— | 63.— | „ | „ |
| „ XVI-A | 296.— | 192.— | 104.— | „ | 11.— |
| „ XVI-B | 280.— | 192.— | 88.— | „ | 10.— |
| „ XIX A | 270.— | 192.— | 78.— | „ | 10.— |
| „ XIX-B | 275.— | 192.— | 83.— | „ | 10.— |

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego wynosi 6 złotych, półrocznie 3 złote kwartalnie 1 zł. 50 gr. Cena numeru pojedyńczego—60 gr. Należność należy wpłacać wyłącznie na konto czekowe w P.K.O. Nr. 30466.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona—zł. 80, 1/2 str.—zł. 45, 1/4 str.—zł. 25, 1/8 str.—zł. 15

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, Wolana 10, Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego.

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w drukarni „LUX", Wilno, Portowa 7, telefon 2-03.